

Belgian Disability Forum vzw (BDF) Activiteitenverslag 2017

1. Inleiding

Dit activiteitenverslag heeft tot doel een getrouw beeld te schetsen van de manier waarop het Belgian Disability Forum vzw (BDF) zijn opdrachten in 2017 vervuld heeft.

Het gaat niet gedetailleerd in op alles wat tijdens het jaar gerealiseerd werd. De raad van bestuur wil nogmaals erop wijzen dat er veel werk verzet is en dat het secretariaat een beperkt aantal medewerkers telt.

In het actieplan 2017 werd hier zo veel mogelijk rekening mee gehouden, en werd de actie van het BDF toegespitst op bepaalde prioritaire thema's.

De raad van bestuur dankt het secretariaat nogmaals voor de behaalde resultaten dankzij de enthousiaste inzet.

Het BDF heeft zich op vier hoofdthema's toegelegd:

- de uitvoering van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap bij het uitstippelen van de beleidslijnen die een invloed hebben op het leven van personen met een handicap door middel van een tussentijdse evaluatie van de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap door België;
- begeleiding bij de opstart van de Europese handicapkaart;
- de analyse van het opvolgingsproces van de 'doelstellingen voor duurzame ontwikkeling' (SDG's) en de betrokkenheid bij de opvolging van het vrijwillig verslag van België over de uitvoering van de SDG's;
- de verbetering van de communicatie met zijn leden.

2. VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap

a) Opvolging van de uitvoering van de UNCRPD-aanbevelingen – tussentijdse evaluatie

In 2017 werd het werk dat in 2016 gestart werd, voortgezet en afgerond.

1. Achtergrond

In de tweede helft van 2016 heeft het BDF de uitvoering van de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap door de verschillende regeringen van het federale België tussentijds geëvalueerd¹.

Zo had elke minister van elke regering (op federaal, regionaal en gemeenschapsniveau) een brief ontvangen met de vraag de modaliteiten van zijn maatregelen op dit gebied toe te lichten.

2. Interpellatie van de regeringsleiders

Het resultaat op 1 januari 2017 was niet bevredigend: het BDF-secretariaat had van slechts 11 ministers² een antwoord gekregen.

De raad van bestuur had dus besloten de eerste minister en de minister-presidenten van de verschillende regeringen schriftelijk te verzoeken hun ministers en staatssecretarissen aan te sporen de vraag van het BDF te beantwoorden.

3. Contact

Op verzoek van de Minister-President van de Federatie Wallonië-Brussel, Rudy Demotte, zijn een aantal vertegenwoordigers van verschillende leden van zijn regering³ en een delegatie van het BDF op 16 februari 2017 in zijn kabinet bijeengekomen. Er werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om te laten zien hoe belangrijk het is de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap op te volgen en, in het bijzonder, een adviesraad op te richten in de Federatie Wallonië-Brussel.

Tot dusver heeft het BDF geen weet van concrete vooruitgang op dit vlak.

¹ Het eerste verslag van België werd op 25/07/2011 aan het Comité voor de rechten van personen met een handicap (het Comité) bezorgd. Het tweede had in 2015 ingediend moeten worden. Gezien de vertragingen in het proces heeft het Comité besloten dat België in 2019 één enkel verslag zou voorleggen dat het tweede en derde verslag combineert. 2016 - 2017 viel dus in het midden van de periode tussen de twee tijdstippen waarop de verslagen ingediend moesten worden.

² Cf. Belgian Disability Forum vzw (BDF) Activiteitenverslag 2016, blz. 2 - 4

³ Waren vertegenwoordigd: de kabinetten van de Minister-President, de Minister van Begroting en Ambtenarenzaken, de Minister van Kinderopvangcentra en de Minister van Gelijke Kansen

4. Samenvatting

Op basis van de antwoorden heeft het BDF-secretariaat een samenvatting opgesteld. Deze werd geanalyseerd en geamendeerd op 29 juni 2017, tijdens een werkvergadering waarop twee vertegenwoordigers per lidorganisatie van het BDF uitgenodigd waren.

De bijeenkomst was zeer dynamisch; het publiek bijzonder geëngageerd. Dit resulteerde in een zeer duidelijk gemeenschappelijk standpunt.

5. Communicatie naar de pers

Op basis van deze resultaten werd een persdossier opgesteld. Het werd opgebouwd rond de volgende 5 aspecten:

- participatie;
- toegankelijkheid;
- justitie;
- onderwijs - tewerkstelling;
- eerbiediging van de woning en het gezinsleven, autonomie en inclusie.

Dit dossier werd doorgestuurd naar een journaliste van de krant *Le Soir*, een journaliste van *De Standaard* en een journalist van de krant *Grenz Echo*.

Op 22 augustus 2017 had de RvB van het BDF een 3 uur durend onderhoud met Elodie Blogie van de krant *Le Soir*. Zo kon de journaliste de problematiek zeer goed begrijpen. Dit resulteerde in de publicatie van 2,5 pagina's (waaronder de voorpagina) met duidelijke en essentiële informatie in de editie van de volgende dag. Een uitzonderlijk resultaat voor het BDF, met interessante gevolgen op radiovlak (*La Première-RTBF*: 8 en 13 uur)⁴.

Helaas hebben de contacten met de krant *De Standaard* niets concreets opgeleverd.

In de Duitstalige Gemeenschap hebben de contacten met *Grenz Echo* geleid tot een onderhoud tussen Peter Schlembach, een Duitstalig lid van de RvB van het BDF, en een journalist. Er werd beloofd dat het artikel gepubliceerd zou worden ... Tot nu toe is dit nog niet gebeurd.

A.-S. Leenknecht, die deelgenomen heeft aan de werkvergadering voor het European Disability Forum (EDF), had bijzondere waardering voor het

⁴ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-%E2%80%93-augustus-2017.html>

werk van het BDF op dit vlak, aangezien geen enkele andere nationale raad dergelijke coherente maatregelen uitgewerkt heeft.

b) Conferentie van de Staten die partij zijn

Voor de editie 2018 kon de FOD Sociale Zekerheid enkel de aanwezigheid financieren van één vertegenwoordiger van het Belgische maatschappelijk middenveld op het gebied van handicap tijdens de Conferentie van de Staten die partij zijn bij het UNCRPD.

Het BDF en de NHRPH hebben bijgevolg besloten dat Pierre Gyselinck, voorzitter van het BDF en lid van de NHRPH, van 13 tot 15 juni 2017 het Belgische verenigingsleven van de personen met een handicap zou vertegenwoordigen op de VN-zetel in New York.

Op de Conferentie van de Staten die partij zijn, kwamen de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's), inclusie en volwaardige participatie van personen met een handicap en hun organisaties bij de uitvoering van het UNCRPD en bevordering van stedelijke inclusie aan bod.

Het BDF heeft deelgenomen aan de COORMULTI-vergadering⁵ van 9 mei 2017 om de officiële bijdrage van België voor deze conferentie voor te bereiden. Hierna heeft het BDF wijzigingen voor de verklaring voorgesteld die door de officiële delegatie van België gelezen zouden worden.

Hierdoor waren de 'onderhandelingen' dit jaar veel moeilijker dan de voorbije jaren. Uiteindelijk werd terdege rekening gehouden met de argumenten van het BDF. Het BDF onderschreef de inhoud van de officiële verklaring van België, waardoor Pierre Gyselinck deel kon uitmaken van de officiële Belgische delegatie.

Deze verklaring vormt een formele verbintenis van alle regeringen van het federale België om een adviesraad voor personen met een handicap in alle politieke deelgebieden op te richten en deze adviesraden onvoorwaardelijk te betrekken bij de politieke processen⁶.

Uit de gedachtewisselingen bij de VN is gebleken dat er inmiddels veel verbanden zijn tussen het UNCRPD en de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's). Deze twee instrumenten vullen elkaar aan en

⁵ COORMULTI: coördinatievergadering georganiseerd door de diensten van de FOD Buitenlandse Zaken in het kader van de Belgische deelname aan de multilaterale betrekkingen (https://diplomatie.belgium.be/nl/over_de_organisatie/organogram_en_structuur/m). De bevoegde administraties van de deelgebieden worden hiervoor uitgenodigd. Voor het UNCRPD neemt het maatschappelijk middenveld, waaronder het BDF, deel aan bepaalde COORMULTI-vergaderingen.

<http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-mei-2017.html>

⁶ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-juni-2017.html>

versterken elkaar, met het UNCRPD als leidraad op lange termijn en de SDG's als hefboom voor concrete acties op middellange termijn (2030).

Er werd ook bijzondere aandacht besteed aan het lopende werk in de *Washington Group on Disability Statistics*⁷ rond het verzamelen en verwerken van statistische gegevens in verband met handicap.

Op praktisch vlak was Pierre Gyselinck blij met de duidelijk verbeterde moderatie van de debatten. De voorzitter van de vergadering heeft de spreektijd van elke spreker systematisch tot twee minuten beperkt. Zodoende ruimen de ellenlange toespraken van de vorige jaren plaats voor dynamische sessies.

Dankzij de technische ondersteuning door de Belgische vertegenwoordiging bij de VN kon Pierre Gyselinck zonder problemen deelnemen aan de verschillende sessies van de conferentie. Er werd een bedankbrief naar de ambassadeur gestuurd.

c) Tweede en derde verslag van België

Het eerste verslag van België werd op 25/07/2011 aan het Comité voor de rechten van personen met een handicap (het Comité) bezorgd. Het tweede had in 2015 ingediend moeten worden.

Gezien de vertragingen in het proces heeft het Comité besloten dat België in 2019 één enkel verslag zou voorleggen dat het tweede en derde verslag combineert.

Anderzijds is het belangrijk er rekening mee te houden dat dit '2e - 3e' verslag opgesteld zal worden volgens een 'vereenvoudigde procedure', die lichter is dan de procedure die gebruikt werd bij het eerste verslag. Zowel het officiële verslag als het/de alternatieve verslag(en) zullen dus kortere verslagen zijn over welbepaalde onderwerpen en in de lijn liggen van de aanbevelingen die het Comité in het eerste verslag geformuleerd heeft.

Zij zullen in zekere zin een beeld geven van de ontwikkelingen ten opzichte van de vaststellingen van de deskundigen in 2014.

De huidige informatie is voorlopig en kan nog veranderen. De vergaderdata van het Comité zullen immers afhangen van het budget dat de VN hieraan kan besteden. Bijgevolg zou het tijdschema voor de komende drie jaar er als volgt kunnen uitzien:

⁷ De *Washington Group on Disability Statistics (Washington Group)* werd opgericht naar aanleiding van het seminar van de Verenigde Naties over de beoordeling van de handicap dat in juni 2001 plaatsvond in New York. De groep moet de methodologie vaststellen voor een grensoverschrijdende vergelijking van handicapgerelateerde gegevens. In de *Washington Group* zetelen vertegenwoordigers van nationale bureaus voor de statistiek. www.washingtongroup-disability.com

- april of november 2018: aandachtspunten en zo nodig nieuwe onderwerpen naar het Comité versturen;
- augustus 2018 of februari 2019: het Comité publiceert een nieuwe *List of issues*.

Daarna volgen het officiële antwoord van België, de commentaren van het BDF met betrekking tot de antwoorden van België op de *List of issues*, een voorbereidende vergadering in Genève tussen deskundigen en het maatschappelijk middenveld, en de constructieve dialoog in Genève.

d) Artikel 19 – 'De-institutionalisering': General Comment

Op 31/08/2017 heeft het Comité voor de rechten van personen met een handicap zijn algemeen commentaar met betrekking tot artikel 19 van het UNCRPD gepubliceerd⁸.

De opties van het Comité van deskundigen in dit algemeen commentaar zullen waarschijnlijk een zeer grote impact hebben op het huidige Belgische beleid.

Op 14 november 2017 heeft het BDF dit algemeen commentaar, in samenwerking met de NHRPH, dus een eerste keer geanalyseerd om in te schatten wat de werkelijke draagwijdte en de uitdagingen bij de toepassing ervan in België zijn.

De NHRPH heeft op zijn plenaire vergadering in november beslist zijn werkgroep Ethiek de opdracht te geven een positienota op te stellen. Het tijdschema en het werkkader zullen vastgelegd worden op de vergadering van 15 januari 2018. Vooraleer deze positienota afgerond wordt, zal het BDF opnieuw bij de werkzaamheden betrokken worden.

Anderzijds zal het thematische deel van de AV van 2018 ook aan dit thema gewijd worden. Zodoende kunnen alle leden van het BDF naar behoren geïnformeerd worden over de draagwijdte van dit algemeen commentaar, en kan het kader voor het standpunt van het BDF ten aanzien van dit thema afgebakend worden met als uitgangspunt: personen met een handicap moeten kunnen kiezen waar zij wonen. Dit betekent dat zij over meerdere opties beschikken en kunnen vertrouwen op toegankelijke en voldoende diensten om volledig zelfstandig te kunnen leven⁹.

⁸

http://tbinternet.ohchr.org/_layouts/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRPD/C/GC/5&Lang=en

⁹ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-november-2017.html>

e) Ontmoeting met buitenlandse delegaties

In 2017 heeft het BDF twee buitenlandse delegaties ontmoet en werd het uitgenodigd op een evenement over de uitvoering van het UNCRPD.

- Op 21 april 2017 werd het BDF als spreker uitgenodigd op een seminar over de uitvoering van het UNCRPD dat de CFHE in Parijs organiseerde. Thérèse Kempeneers-Foulon heeft er de actie van het BDF toegelicht.
- Op 7 juni 2017 hebben Pierre Gyselinck, Veerle Van Den Eede en Olivier Magritte een IJslandse delegatie ontmoet. De delegatie wou weten hoe het BDF zijn alternatieve UNCRPD-verslag voorbereid heeft en welk gevolg het gegeven heeft aan de aanbevelingen van het Comité aan België.
- Op 23 november 2017 hebben Veerle Van Den Eede en Olivier Magritte in het Europees Parlement deelgenomen aan een seminar over het thema 'voorzien in de behoeften van personen met een handicap', dat georganiseerd werd door het Europees parlamentslid Hannu Takkula (Finland). De discussies hadden vooral betrekking op het begrip 'persoonlijk assistentiebudget' (Vlaams Gewest).

Dit toont aan dat het werk van het BDF inzake opvolging van het UNCRPD erkend en gewaardeerd wordt. Het zijn allemaal gelegenheden om nuttige contacten met andere nationale raden te leggen. Het BDF acht het essentieel zijn ervaring te delen.

f) Andere acties in het kader van de mensenrechtenverdragen

Er wordt in verschillend tempo onderzocht in welke mate de uitvoering van de mensenrechtenverdragen op nationaal niveau vordert, naargelang de bepalingen in de verdragen. Vele behandelen kwesties die van belang zijn voor personen met een handicap.

Dankzij zijn alternatief verslag over de uitvoering van het UNCRPD beschikt het BDF over een basisinstrument waarmee het ook efficiënt alternatieve verslagen over de andere mensenrechtenverdragen kan opstellen.

1. VN – Verdrag van Marrakesh

Het Verdrag van Marrakesh beoogt een vlottere toegang tot gepubliceerde werken voor blinden en slechtzienden. Op 28 juni 2013 werd het opengesteld voor ondertekening. België heeft het ondertekend, de Europese Unie ook. Het is op 30 september 2016 in werking getreden.

Wegens een bevoegdheidskwestie van de Europese Unie liet de ratificatie ervan evenwel op zich wachten. Op 14 februari 2017 heeft het Europees Hof van Justitie bevestigd dat de Unie wel degelijk exclusieve bevoegdheid

ter zake heeft. De Europese Unie kan dus als enige het verdrag sluiten zonder de lidstaten erbij te betrekken.

Op 13 september 2017 hebben het Parlement en de Raad van de Europese Unie een richtlijn¹⁰ en een verordening¹¹ aangenomen in het kader van de uitvoering van het Verdrag van Marrakesh. Deze instrumenten werden op 20 september 2007 in het *Publicatieblad van de Europese Unie* bekendgemaakt en traden in werking op de twintigste dag na deze datum (artikel 12 van de richtlijn en artikel 9 van de verordening).

De lidstaten moeten de richtlijn uiterlijk tegen 11 oktober 2018 in nationaal recht omgezet hebben (artikel 11 van de richtlijn). Zodra alle lidstaten de richtlijn omgezet hebben, kan de Europese Unie de akten van bekrachtiging van het verdrag neerleggen.

2. Europees Sociaal Handvest

Het Europees Sociaal Handvest is geen instrument van de Verenigde Naties. Het is een instrument van de Raad van Europa.

De inhoud en het evaluatieproces ervan lijken echter sterk op het VN-kader.

Het elfde verslag van België over het Europees Sociaal Handvest had betrekking op de volgende aspecten: gezondheid, sociale zekerheid en sociale bescherming.

Het BDF kon zich baseren op de inhoud van zijn alternatief UNCRPD-verslag en een reeks adviezen van de NHRPH om zijn 'commentaar' over het elfde verslag in 2017 voor te bereiden. Helaas was het wegens tijdgebrek niet mogelijk de federale en regionale adviesraden bij het proces te betrekken.

Het commentaar van het BDF werd op 31 augustus 2017 aan de Raad van Europa bezorgd. Het secretariaat van de Raad van Europa heeft het commentaar van het BDF naar de Belgische Staat doorgestuurd met het verzoek te reageren. De verschillende regeringen van het federale België zouden hier dus rekening mee moeten houden.

¹⁰<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/nl/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016PC0596&from=nl>

¹¹

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2016/0595/COM_COM\(2016\)0595_NL.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/docs_autres_institutions/commission_europeenne/com/2016/0595/COM_COM(2016)0595_NL.pdf)

3. Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's)

Vanaf 2017 zijn de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG's) zeer belangrijk geworden op VN-niveau en heeft het EDF de nationale raden aangemoedigd deze na te leven.

Dit was in het bijzonder het geval voor het BDF. België was immers een van de tien lidstaten van de Europese Unie die zich, vrijwillig, ertoe verbonden hebben een verslag in te dienen over hun werkwijze om de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling te halen.

Toch werd in het actieplan van het BDF weinig gesproken over dit dossier, en kon er niet veel tijd aan besteed worden.

1) Vergadering CSO's in Genève

Pierre Gyselinck heeft op 24 en 25 april 2017 namens het BDF deelgenomen aan de vergadering van de organisaties uit het maatschappelijk middenveld (CSO's) in Genève. Het EDF heeft alle verplaatsingskosten voor zijn rekening genomen.

Deze vergadering was de gelegenheid om van gedachten te wisselen over de opvolgingsprocedure van de SDG's door het maatschappelijk middenveld. Pierre Gyselinck heeft er kunnen spreken over het thema armoedebestrijding¹².

2) Opleiding EDF

Op 8 en 9 juni 2017 heeft het EDF een praktische opleiding over de SDG's en de voorbereiding van de alternatieve nationale verslagen georganiseerd.

Olivier Magritte nam deel voor het BDF. Volgende onderwerpen kwamen aan bod:

- het belang van de SDG's;
- de plaats van de handicap in de SDG's: International Disability Alliance (IDA) moedigt de landen die een vrijwillig verslag indienen, sterk aan deze kans niet te missen: het UNCRPD is de algemene doelstelling, maar de SDG's bevatten de instrumenten om het UNCRPD tegen 2030 operationeel te maken. Voorbeeld: indien België inclusief onderwijs niet van meet af aan meeneemt in de plannen voor de uitvoering van de SDG's, zal er op dit vlak heel weinig ondernomen worden tegen 2030 ...;

¹² <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-%E2%80%93-april%C2%A02017.html>

- het uitwerken van statistische indicatoren met betrekking tot de handicap (Washington-proces): 175 van de 230 indicatoren in het kader van de SDG's zijn relevant voor de handicap;
- het tijdschema voor het indienen van de nationale verslagen en de modaliteiten voor het indienen van alternatieve verslagen: publicatie van de nationale vrijwillige verslagen begin mei en standpunt van het maatschappelijk middenveld binnen de zes weken erna.

3) Vrijwillig verslag van België

Van 10 tot 19 juli 2017 heeft België zijn vrijwillig verslag voorgesteld op de VN-zetel in New York. Het was een presentatie voor de vertegenwoordigingen van alle VN-lidstaten. De aanpak verschilt bijgevolg van deze bij de meeste mensenrechtenverdragen, zoals het UNCRPD, waar de nationale verslagen aan Comités van deskundigen voorgesteld worden.

4) BDF-commentaar op het vrijwillig verslag van België

In tegenstelling tot wat gepland was, werd het vrijwillig verslag van België pas op 20 juni 2017 openbaar gemaakt.

Het BDF had dus slechts tien dagen (waaronder twee weekends) om het document van 75 pagina's in het Engels te analyseren en zijn commentaar aan het secretariaat van de Verenigde Naties te bezorgen. Het werk werd dus met spoed uitgevoerd door het secretariaat en gevalideerd door de RvB. Er was geen tijd om de lidorganisaties erbij te betrekken.

Ander struikelblok: het secretariaat van de VN hield enkel rekening met antwoorden van maximaal 300 woorden op vragen uit een elektronische lijst.

Vanuit het standpunt van de handicap was het resultaat bijzonder teleurstellend. In tegenstelling tot de meeste vrijwillige nationale verslagen werd wel verwezen naar de handicap. Jammer genoeg waren het slechts korte verwijzingen naar – doorgaans positieve maar zeer specifieke – initiatieven die soms al van jaren geleden dateren. Bovendien is er nergens sprake van een planning.

Anderzijds wordt in het verslag systematisch gewezen op de kwaliteit van de raadplegingsprocedure voor dit verslag. Zowel het BDF als de NHRPH hebben moeten vaststellen dat zij in feite niet geraadpleegd werden. CNCD, de vakbonden en de ziekenfondsen hebben hetzelfde vastgesteld¹³.

¹³ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/doelstellingen-voor-duurzame-ontwikkeling-een-nationaal-vrijwillig-rapport-dat-personen-met-een-handicap-in-de-steek-laat.html>

Er werd een brief gestuurd naar minister Marghem en de Eerste Minister met het commentaar van het BDF.

Het EDF drong er sterk op aan dat het BDF deel zou uitmaken van de Belgische delegatie. Na contact met de opstellers van het verslag bleek dat zij alleen bereid waren inbreng van het maatschappelijk middenveld op te nemen indien er voorbeelden van goede praktijken aangereikt werden. Daarop besliste de raad van bestuur van het BDF dat het BDF beter geen deel uitmaakte van de officiële delegatie.

Zodoende werd het commentaar van het BDF door de vertegenwoordigers van het EDF en het IDA verdedigd voor de Vergadering van de VN-lidstaten. Helaas heeft het BDF geen concrete feedback gekregen van wat er bij deze gelegenheid gezegd werd.

5) Tijdschema

Naar aanleiding van deze werkzaamheden was de RvB van mening dat het nuttig zou zijn contact te hebben met organisaties die, net als het BDF, het gebrek aan overleg betreunden om synergieën te zoeken voor een volgend vrijwillig verslag van België, dat naar alle waarschijnlijkheid over 5 jaar ingediend moet worden.

Anderzijds zal een inspanning op het gebied van communicatie nodig zijn: het grote publiek en de personen met een handicap beseffen onvoldoende dat de SDG's zich niet beperken tot een 'vermindering van de CO²-uitstoot' en ontwikkelingssamenwerking. SDG's gaan ook over onderwijs, sociale kwesties, mobiliteit en toegankelijkheid, ook in de 'ontwikkelde' landen ...

Tot slot heeft het EDF het BDF voorgesteld mee te werken aan de organisatie van een conferentie over de SDG's tijdens de *Board* van het EDF van 5 maart 2018 in Brussel. De RvB heeft hiermee ingestemd¹⁴.

4. Bewegingsvrijheid en toegankelijkheid in Europa

Vrij verkeer van goederen en personen is een van de fundamenteën van de Europese constructie. Sinds vele jaren hecht het BDF er veel belang aan.

Het jaar 2017 was vooral gericht op de lancering in België van de *Europese handicapkaart*¹⁵, de voortgang van het dossier *European Accessibility Act* en de uitvoering van de richtlijn inzake toegankelijkheid van websites.

¹⁴ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-november-2017.html>

¹⁵ De Europese Commissie heeft de vroegere benaming 'InclEUusive Card' vervangen door 'Europese handicapkaart' of 'EU Disability Card'.

a) Europese handicapkaart

In 2017 werd de *European Disability Card (EDC)* concreet uitgewerkt in België. Het BDF was, via zijn secretariaat, vertegenwoordigd in het Begeleidingscomité van het project, dat maandelijks bijeenkwam. De RvB van het BDF heeft regelmatig¹⁶ vergaderd met Gauthier Cocle, coördinator en projectverantwoordelijke bij de Federale Overheidsdienst (FOD) Sociale Zekerheid.

1. Logica

Het is de bedoeling personen met een handicap die dat wensen, een kaart ter beschikking te stellen die in andere lidstaten van de Europese Unie erkend wordt en die hun op een aantal welbepaalde gebieden dezelfde rechten als de eigen onderdanen garandeert.

Voor België betreft het thans de volgende gebieden: cultuur, vrije tijd, sport en toerisme. Het BDF hoopt dat deze lijst de komende jaren uitbreidt.

2. Operationalisering

Op operationeel niveau werden drie doelstellingen nagestreefd:

1. De invoering van een publiek en gedeeld beheerssysteem tussen de FOD Sociale Zekerheid - DG Personen met een handicap, het AVIQ voor het Waals Gewest, het VAPH voor het Vlaams Gewest, PHARE voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de DSL voor de Duitstalige Gemeenschap. De gegevens worden uitgewisseld via de Kruispuntbank voor Sociale Zekerheid (KSZ).
2. Bewustmaking van de aanbieders van diensten, voornamelijk door de publicatie en verspreiding van een brochure voor hen. De nadruk ligt op de meerwaarde van toegankelijkheid voor aanbieders van diensten. De brochure werd opgesteld in vier talen (FR - NL - DE - EN). Vooral de ministers bevoegd voor sport, cultuur, toerisme en de agentschappen belast met handicap in de verschillende deelgebieden hebben voor de verspreiding van deze brochure gezorgd. Elke deelnemende aanbieder ontvangt ook affiches, stickers en een logo voor zijn communicatie-instrumenten. In 2018 zal de database van de aanbieders van diensten die te kennen gegeven hebben de kaart te aanvaarden, regelmatig bijgewerkt worden op internet.
3. Communicatie aan de eindgebruiker op basis van een website, affiches en brochures. De website werd uitgewerkt

¹⁶ Op 10/01/2017, 12/09/2017, 10/10/2017 en 14/11/2017

in vier talen (FR - NL - DE - EN) door Fedict, heeft het 'Anysurfer'-label, en bevat video's in gebarentaal die in samenwerking met *Doof Vlaanderen*¹⁷ gemaakt werden. De brochures werden opgesteld in vier talen (FR - NL - DE - EN), in 'gemakkelijk leesbare' taal (in samenwerking met de vzw Inclusion, lid van het BDF) en in braille (in samenwerking met de Brailleliga, eveneens lid van het BDF). De representatieve organisaties van personen met een handicap werden betrokken bij het verspreiden van informatie onder hun leden. Daarnaast werd op internet gecommuniceerd via banners en op openbare plaatsen via briefkaarten.

4. Nood aan intensivering

De communicatie met de aanbieders moet geïntensiveerd worden. Er werd contact opgenomen met de gemeenten, provincies en beroepsverenigingen, maar de projectpartners zullen dit project de komende jaren moeten uitwerken.

Het maakt immers deel uit van een proces dat moet blijven voortbestaan. Het zou jammer zijn na een jaar te moeten vaststellen dat sommige aanbieders of partners niet langer aan het project deelnemen. Het BDF zal waakzaam blijven en zo nodig de partners interpellieren die het project ontwikkeld hebben.

5. Kick-off

Op 19/10/2017 werd de kaart gelanceerd (*kick-off*), in aanwezigheid van Europees Commissaris Marianne Thyssen, die de uitvoering van het project ondersteunde, de 5 bevoegde ministers, twee vertegenwoordigers van de aanbieders van diensten (Jan Vereecke, bestuurder van het Sportpaleis in Antwerpen, en Albert Joris, directeur van het Domein van de Grotten van Han), en tot slot vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld: Pierre Gyselinck voor het BDF en Gisèle Marlière voor de NHRPH.

De plaats die gekozen werd voor de lancering, had een symbolische waarde voor het hele project: de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten.

6. Verspreiding van de kaart

Daags na de *kick-off* konden geïnteresseerden de kaart reeds aanvragen.

Op 31/12/2017 lagen de resultaten van de verspreiding volledig in de lijn van de verwachtingen:

- 7.880 kaarten waren besteld en uitgereikt.

¹⁷ Verzoek via FEVLADO (Doof Vlaanderen), dat contact opgenomen heeft met Visual Box, met wie regelmatig samengewerkt wordt

- Het duurt minder dan twee weken om de kaart te verkrijgen.

7. Europees niveau

Dezelfde beginselen als voor de parkeerkaart gelden: de lidstaat beslist over de erkenningscriteria, met een systeem van wederzijdse erkenning.

Kaarthouders kunnen er gebruik van maken in de zeven andere lidstaten¹⁸ die in het project gestapt zijn.

Thans is het de bedoeling het aantal deelnemende Staten uit te breiden. In 2018 zou het BDF het EDF kunnen interpellieren over de manier waarop het de Europese Commissie zal vragen het project de komende jaren uit te breiden.

8. Resultaat voor het BDF

Voor het BDF was de lancering van deze kaart een belangrijke gebeurtenis: het was de concretisering op Europees vlak van een idee dat gelanceerd werd op zijn algemene vergadering van 26 januari 2009.

b) EU Accessibility Act

Op 2 december 2015 heeft de Europese Commissie een voorstel ingediend voor een *richtlijn betreffende de onderlinge aanpassing van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen van de lidstaten inzake toegankelijkheidsvereisten voor producten en diensten (2015/0278 (COD))*.

1. Ontwerp van richtlijn

Het doel van de Europese Commissie is tweeledig:

- de interne markt versterken door het vrije verkeer van toegankelijke producten en diensten te bevorderen;
- vooruitgang boeken bij de uitvoering van het *Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap* (geratificeerd door België, maar ook door de Europese Unie (EU) zelf), en aldus concreet gestalte geven aan de Europese strategie 2010 - 2020 ten behoeve van personen met een handicap.

Dit voorstel van richtlijn wordt doorgaans de *European Accessibility Act* (EAA) genoemd. Het beoogt het uitwerken van een gemeenschappelijke definitie en een gemeenschappelijk uitvoeringskader op EU-niveau voor de toegankelijkheidsvereisten voor bepaalde producten en diensten (analyse van de behoeften van de personen en van de gevolgen voor de ondersteunende bedrijven).

¹⁸ Cyprus, Estland, Finland, Italië, Malta, Roemenië en Slovenië

De voorgestelde richtlijn zal deze eisen harmoniseren voor een lijst van producten en diensten die het volgende omvat:

- computers en besturingssystemen,
- automatische bankklokken, kaartjesautomaten en automatische incheckkiosken,
- slimme telefoons,
- televisie-uitrusting voor digitale televisiediensten,
- telefoniediensten en aanverwante uitrusting,
- audiovisuele mediadiensten en aanverwante uitrusting,
- passagiersvervoersdiensten door de lucht, per spoor, over het water en per bus,
- bankdiensten,
- e-boeken,
- e-handel.

2. Het EDF demonstreert

Begin 2017 leek de context niet echt gunstig voor concrete stappen in de richting van het instrument waarvan de Europese beweging van personen met een handicap vragende partij is.

Zodoende heeft het Comité 'Interne Markt' zich in het Europees Parlement uitgesproken voor amendementen die de inhoud van de verplichtingen ten opzichte van bedrijven afzwakken. Op de workshop die de Europese Commissie op 2 en 3 februari 2017 georganiseerd heeft, en die bijgewoond werd door Pierre Gyselinck en Véronique Duchenne voor de BDF, hebben de ondernemers aangegeven bang te zijn dat de regels hun creativiteit zouden belemmeren, en gaven zij toe zich bewust te zijn van de nood aan minimumnormen om zich op de markt te kunnen doen gelden.

Deze terughoudende houding werd bevestigd tijdens de ontmoeting op 6 maart 2017 tussen het BDF-secretariaat en mevrouw Rabau, internationaal correspondent van de Directie-generaal Beleids ondersteuning: aangezien de bedrijfswereld onvoldoende zicht heeft op wat deze richtlijn oplegt, aarzelt zij zich openlijk ervoor uit te spreken.

Het EDF moest dus druk uitoefenen op de Europese instanties. Dit gebeurde tijdens een manifestatie op 6 maart 2017 voor het Europees Parlement. Pierre Gyselinck, Veerle Van Den Eede en Olivier Magritte waren aanwezig voor het BDF. Ook delegaties van lidorganisaties van het BDF namen deel. Op het televisiejournaal van de VRT werd een reportage uitgezonden. Het BDF heeft zijn Europese parlementsleden ook opgeroepen een ambitieuze tekst te steunen.

Tot slot heeft het Europees Parlement op 14/09/2017 voor de EAA gestemd, en een aantal amendementen aangenomen die volledig in de lijn van de verwachtingen van het EDF liggen:

- 'micro-ondernemingen' van minder dan tien personen: de richtlijn is niet van toepassing op hun producten;
- *Audiovisual Media Services* (AVMS): volledig van de richtlijn uitgesloten; tv-programma's vallen dus niet onder de richtlijn;
- overheidsopdrachten en andere akten van de Unie: toepassing van de EAA;
- bebouwde omgeving: op enkele uitzonderingen na is de EAA van toepassing;
- vervoer: positieve veranderingen, omdat de EAA van toepassing zal zijn op alle vervoersmiddelen, inclusief het openbaar stadsvervoer, auto- en taxiverhuur, haltes en multimodaal vervoer;
- draagwijdte en kracht van de EAA: versterking van het klachtenmechanisme, grotere betrokkenheid van de gebruikers zelf en de toezichthoudende autoriteiten, ook op het gebied van de overheidsopdrachten.

Het lobbyen heeft dus zijn vruchten afgeworpen, aangezien de tekst die het Europees Parlement in die zin gewijzigd heeft, verder gaat dan de oorspronkelijke versie.

De volgende stap bestaat erin de lidstaten te overtuigen van de gegrondheid van de EAA, opdat de Raad van Ministers van de Europese Unie deze zou goedkeuren. Dit is de moeilijkste stap omdat sommige regeringen de EAA beschouwen als een bron van beperkingen en niet als een kans om nieuwe markten te creëren door de regels te harmoniseren.

De RvB van het BDF zal de regeringen van het federale België per brief aanmoedigen om op de Raad van de Ministers van de Europese Unie voor de EAA te stemmen.

c) Richtlijn 'Toegankelijkheid van het web'

Een werkgroep bestaande uit het BDF, de NHRPH en de adviesraden heeft gezamenlijk werk gemaakt van de richtlijn over de toegankelijkheid van het web. *Anysurfer* werd gevraagd vanwege zijn expertise op dit vlak.

Op 23/05/2017 heeft het secretariaat een brief gestuurd naar Minister van Digitale Agenda De Croo en naar Fedict, die belast is met de ontwikkeling van de websites voor het federaal openbaar ambt. Het BDF en de NHRPH hebben deze brief ook ondertekend om hun verwachtingen en aanbevelingen voor de uitvoering van de richtlijn vanaf oktober 2018 voor te stellen, maar ook om hen uit te nodigen hun visie inzake

toegankelijkheid van het web voor te stellen op de plenaire vergadering van de NHRPH van september 2017.

Uiteindelijk vond op 22/08/2017 een werkvergadering plaats, waarop Gisèle Marlière, Pierre Gyselinck, Ronald Vrydag, Thomas Dabeux, Véronique Duchenne, Daniel Treseguie, het kabinet De Croo en Fedict aanwezig waren. Er werd gesproken over de reglementaire uitdagingen in verband met de praktische uitvoering. Een lijst met aandachtspunten en aanbevelingen werd opgesteld en op 24/10/2017 naar het kabinet De Croo en Fedict gestuurd. Het dossier zal ook in 2018 opgevolgd worden.

d) Design for All

Het actieplan 2016 van het BDF voorzag onder meer in de organisatie van een rondetafelconferentie over *Design for All*, naar aanleiding van het verzoek van professor Herssens (Universiteit Hasselt).

Dit onderwerp werd in februari 2017 per e-mail voorbereid. Er werd een lijst opgesteld met vragen waarover de lidorganisaties van het BDF opheldering wilden.

Deze lijst werd naar professor Herssens als 'referentiepersoon' gestuurd om de rondetafelconferentie zo goed mogelijk voor te bereiden. Na overleg met haar werd deze voor 21/03/2017 gepland.

Helaas moest professor Herssens haar deelname aan de rondetafelconferentie om gezondheidsredenen annuleren. Het secretariaat heeft haar spoedig herstel gewenst.

De RvB besliste vervolgens na te denken over de mogelijkheid voort te werken aan dit onderwerp op basis van wat al verricht was, maar zonder zich in de eerste plaats te baseren op professor Herssens. Dit belet het BDF evenwel niet haar uit te nodigen.

De RvB vond de opvolging van dit dossier niet prioritair: Europa heeft moeite om een consensus te bereiken over het *universeel ontwerp* en de ISO-normen laten op zich wachten. Het BDF hoopt dat het debat over de noodzaak van normen voor het *universeel ontwerp* weer op gang komt nu de EAA aangenomen wordt.

e) Andere dossiers rond toegankelijkheid

Het BDF is ook betrokken geweest bij andere dossiers rond toegankelijkheid:

- dossier 'scootmobielen': interpellatie van het EDF met betrekking tot de regels inzake toegang van deze voertuigen tot het openbaar vervoer;
- interview van Vincent Snoeck en Nino Peeters over de toegankelijkheidsproblemen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

en het Waals Gewest voor het BDF door Nicolas Sohy, tijdschrift *Moustique*¹⁹.

5. Deelname aan de instanties van het EDF

In 2017 is het BDF zijn verantwoordelijkheid bij de EDF-instanties blijven nemen.

a) Hernieuwing van de EDF-instanties

In 2017 werden de EDF-instanties hernieuwd. De verkiezingen vonden plaats tijdens de jaarlijkse algemene vergadering van Madrid op 13 en 14 mei 2017.

1. Board

Rekening houdend met de werklast van de verschillende leden van de RvB van het BDF, werd overeengekomen dat Gisèle Marlière zich voor de laatste keer kandidaat zou stellen voor de *Board* van het EDF.

Over vier jaar zal het belangrijk zijn dat een andere BDF-bestuurder naar de *Board* van het EDF gaat. Het is dan ook essentieel dat de RvB van het BDF, in zijn geheel, de Europese ontwikkelingen op de voet volgt om de opvolging perfect te laten verlopen. Idealiter zou deze persoon zich nu moeten positioneren door de jaarlijkse algemene vergaderingen zo regelmatig mogelijk bij te wonen, aangezien er verkiezingen mee gemoeid zijn.

Gisèle Marlière werd verkozen in de *Board*. Ook Pierre Gyselinck werd verkozen, maar voor rekening van de *Action européenne des handicapés* (AEH).

De samenstelling van de *Board* is beschikbaar op de website van het EDF: http://www.edf-feph.org/our_board

2. Uitvoerend comité

Het BDF was geen kandidaat voor een plaats in het uitvoerend comité.

De samenstelling van het uitvoerend comité is beschikbaar op de website van het EDF: http://www.edf-feph.org/our_board

1. Groep van deskundigen

De verkiezingen waren ook de gelegenheid om de groepen van deskundigen van het EDF te hernieuwen. Deze groepen komen doorgaans bijeen tijdens vergaderingen van de *Board* en de jaarlijkse algemene

¹⁹ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-%E2%80%93-september-2017.html>

vergaderingen. De volgende tabel geeft een overzicht van de groepen van deskundigen en de BDF-vertegenwoordigers hierin:

Statutair comité van Financiën	Pierre Gyselinck (namens de AEH)
Statutair comité van de leden en vaardigheidsgetuigschriften	
Boardcomité van het EDF inzake mensenrechten en non-discriminatie	Gisèle Marlière
Boardcomité van het EDF inzake sociaal beleid en inclusie	Pierre Gyselinck (namens de AEH)
Vrouwencomité	
Jongerencomité	

Wat de werking van de 'groepen van deskundigen' betreft, heeft het BDF de voorzitter schriftelijk laten weten te betreuren dat deze groepen alleen in het Engels functioneren. Dit sluit de facto een aantal personen uit op basis van criteria die volledig losstaan van hun competenties op het vlak van het onderwerp van de groep in kwestie.

2. Groepen van deskundigen per mail

Naast de eigenlijke verkiezingen heeft het EDF ook de groepen van deskundigen per mail hernieuwd. De volgende tabel laat zien wie het BDF in deze verschillende groepen vertegenwoordigt:

Bebouwde omgeving	
Vervoer	
Personen die meer steun nodig hebben	
Vluchtelingen en migranten	
Raad van Europa	Olivier Magritte
ICT	Olivier Magritte

b) Regelmatig werk

Tijdens elke vergadering van de raad van bestuur en van de algemene vergadering hebben de vertegenwoordigers van het BDF en in het bijzonder Gisèle Marlière, de vertegenwoordigster van het BDF in de RVB

van het EDF, krachtadig en overtuigend de standpunten verdedigd die gezamenlijk voorbereid werden in de raad van bestuur van het BDF.

Zo hebben een aantal vertegenwoordigers van het BDF deelgenomen aan de *Boards* van het EDF, die op 18 en 19 februari 2017 plaatsvonden in Malta, op 13 mei 2017 in Madrid, en op 8 en 9 oktober 2017 in Tallinn. Zij namen ook deel aan de algemene vergadering van het EDF die op 13 en 14 mei 2017 plaatsvond in Madrid. Veerle Van Den Eede en Peter Schlembach vertegenwoordigden er het BDF.

Door zijn regelmatig, constructief en vaak kritisch (in de goede zin van het woord) werk is het BDF een van de nationale raden waarnaar geluisterd wordt in het EDF.

c) Financiering van het EDF

De nieuwe directie van het EDF heeft van de versterking van het boekhoudbeheer en de financieringswijze van de organisatie haar prioriteit gemaakt.

1. Gezond beheer

De financiën van het EDF zijn de afgelopen twee jaar aanzienlijk verbeterd. Zo werden de rekeningen van 2016 afgesloten met een winst van 70.000 euro.

2. Financiering: het BDF wacht op duidelijkheid

In 2016 heeft het EDF er serieus werk van gemaakt het BDF toegang te geven tot fundraisingacties om zijn kas te spijzen.

Het BDF had een strikte en transparante omkadering aangeraden. Op zijn aandringen heeft het uitvoerend comité van het EDF begin 2017 een *Code of conduct* uitgewerkt.

Dit punt stond op de agenda van de *Board* van februari 2017. Tijdens de zeer korte discussie hierover heeft Gisèle Marlière voor het BDF uitleg of wijzigingen gevraagd voor de punten met betrekking tot het screeningproces van donoren, het verschil tussen 'donor' en 'sponsor', het begrip 'afgeleide rechten' van het EDF, de risico's van 'belangenconflicten' tussen het EDF en bepaalde bedrijven, de noodzaak van een commissie Ethiek die losstaat van het uitvoerend comité, de noodzaak van een 'lijst van gevoelige producten' naast de 'lijst van uitgesloten producten'.

Uiteindelijk kon niet over het punt gestemd worden, en werd het uitgesteld tot een latere *Board*. Het stond niet op de agenda van de *Boards* van mei en oktober. Het BDF zal vragen het te agenderen voor de *Board* van maart 2018.

d) Europees Parlement voor personen met een handicap

Zoals elke vier jaar sinds 2004 heeft het EDF het Europees Parlement voor personen met een handicap georganiseerd. Het is de gelegenheid om personen met een handicap, vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld, leden van het Europees Parlement en vertegenwoordigers van de Europese Commissie samen te brengen om te praten over kwesties in verband met de situatie van personen met een handicap.

1. Centraal thema: stemrecht

Centraal in deze buitengewone zitting van het Europees Parlement stond het recht op effectieve deelname aan de stemming. Dit thema lag des te meer voor de hand daar de Europese verkiezingen met rasse schreden naderen (mei 2019).

2. Een grote delegatie van het BDF

Voor het EDF houdt een dergelijke organisatie een onvermijdelijke beperking in: de deelname van personen met een handicap. Het EDF moet het Europees Parlement (d.i. meer dan 800 zetels) vullen.

Het BDF stuurde een delegatie van 52 personen, onder wie een groep van 24 zelfvertegenwoordigers onder leiding van de vereniging Inclusion.

Het BDF betreurde evenwel dat het programma pas op het einde van de inschrijvingsperiode gekend was. Dit heeft de deelname van bepaalde lidorganisaties van het BDF zeker beperkt.

3. Uitdrukking van het BDF

Elke nationale delegatie kon het woord voeren tijdens een van de drie sessies van de dag. De spreektijd was strikt beperkt tot 2 minuten!

De RvB van het BDF heeft dus beslist de spreektijd toe te kennen aan een zelfvertegenwoordiger. Hij bereidde zijn toespraak voor en legde deze voor aan de RvB van het BDF. Het BDF waardeerde vooral het gebruik van algemene termen om te verwijzen naar de moeilijkheden van alle personen met een handicap, los van hun handicap.

Zijn toespraak was zeker een van de meest concrete en levendige van de dag.

4. Weinig Belgische Europese parlementsleden

Ondanks de inspanningen van het secretariaat tot daags voor het evenement lijkt het erop dat geen enkel Belgisch Europees parlements lid de vergadering bijgewoond heeft.

Alleen Helga Stevens sprak als voorzitter van de Interwerkgroep Gehandicapten van het Europees Parlement.

5. Twee teksten waarover gestemd werd: materiaal voor actie

Formeel gezien was deze vergadering de gelegenheid om twee moties goed te keuren:

- manifest van het EDF over de Europese verkiezingen²⁰;
- resolutie van het EDF over de Europese handicapstrategie²¹.

Deze moties zijn instrumenten die het BDF en zijn lidorganisaties zullen kunnen gebruiken in hun betrekkingen met de uitvoerende machten die belast zijn met de organisatie van de verkiezingsprocedures in België.

6. Sterk engagement van de Europese instellingen

Europees Commissaris voor Sociale Zaken Marianne Thyssen heeft zich ertoe verbonden zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de verwachtingen van het EDF met betrekking tot de vaststelling van de prioriteiten voor de volgende handicapstrategie.

De voorzitter van het Europees Parlement, Antonio Tajani, heeft aangekondigd alle voorzitters van de parlementen van de lidstaten een brief te sturen met de vraag ervoor te zorgen dat het volledige verkiezingsproces toegankelijk is voor alle personen met een handicap.

e) Europese dagen van personen met een handicap

Dit jaar werden de Europese dagen van personen met een handicap in aanloop van het Europees Parlement voor personen met een handicap georganiseerd.

In 2017 was het thema van de Europese dagen 'Wij zijn burgers'. De focus lag op participatie.

Net als in 2016 kwamen er op die twee dagen presentaties en gedachtewisselingen van uiteenlopend belang aan bod. Sommige toespraken waren zeer informatief, zoals deze van de heer Prevos, lid van het uitvoerend comité van het EDF. In zijn toespraak stelde hij de hypocrisie aan de kaak die erin bestaat personen met een handicap als een mens te bestempelen, maar hun tegelijkertijd geen stemrecht toe te kennen!

Bovendien hebben bepaalde Staten nog steeds bedenkingen bij de toepassing van artikel 29 (stemrecht) wanneer de kandidaat-kiezer een persoon met een handicap is.

²⁰ http://www.edf-feph.org/sites/default/files/edf_manifesto_on_the_european_elections_2019_-_final.pdf

²¹ http://bdf.belgium.be/resource/static/files/import/2017_12_15_jeph/final_resolution_on_european_disability_strategy_-_fr.pdf

In andere staten kunnen personen met een handicap zich niet verkiesbaar stellen. Slechts 7 landen staan stemrecht voor personen met een handicap toe. In deze landen maken fysieke, administratieve en cognitieve belemmeringen de toegang tot het stemrecht vaak theoretisch. En dan hebben wij het nog niet over de besluitvorming zelf, aangezien veel personen met een handicap geen toegang tot de informatie hebben.

De toespraken van de vertegenwoordigers van de winnende steden (Lyon, Luxemburg en Lugo) bij de *Access City Awards* waren zeer interessant, omdat zij allemaal sterk de nadruk legden op een dubbele voorwaarde voor de integratie van de handicapdimensie in alle beleidslijnen en besluitvormingsprocessen inzake toegankelijkheid op stadsniveau:

- de deelname van de personen met een handicap en hun representatieve organisaties aan besluitvormingsmechanismen (dit was vooral het geval voor de steden Lyon en Luxemburg);
- de erkenning van een of meer bevoegde administratieve gesprekspartners die met de hele problematiek kunnen omgaan.

Een Belgische spreker stelde voor dat de overheid in de toekomst enkel investeert in projecten die voor iedereen toegankelijk zijn. Uiteraard staat het BDF volledig achter deze aanpak.

6. Samenwerking met de adviesraden

De realiteit van de Belgische Staat (de opeenvolgende staatshervormingen versterken de decentralisatie van de bevoegdheden) maakt een coördinatie van de representatieve structuren van personen met een handicap (adviesraden) meer dan ooit noodzakelijk.

Op initiatief van het BDF komen de verschillende bestaande adviesraden vier keer per jaar informeel bijeen in het 'Platform van adviesraden'. Deelgebieden zonder adviesraad worden 'vertegenwoordigd' door een lid van de NHRPH of het BDF dat in het betrokken deelgebied woont.

Dit legitimeert zowel een gecoördineerde en geïntegreerde interpellatie van de Belgische politici als een regelmatige verzameling van gegevens.

Dankzij deze regelmatige uitwisselingen is het gemakkelijker de verslagen op te stellen die op internationaal niveau gevraagd worden. Uiteraard dienen deze om het alternatief verslag op te stellen met het oog op het onderzoek van het 2e en 3e periodieke verslag van België over de uitvoering van het UNCPRD in 2019.

Het 'Platform van de adviesraden' is dus drie keer bijeengekomen: in maart, oktober en december 2017²².

Voornaamste onderwerpen die ter sprake kwamen:

- de uitvoering van de 6e staatshervorming, met bijzondere aandacht voor de aspecten die een invloed kunnen hebben op het leven van personen met een handicap: de oprichting van adviesraden, kinderbijslag, onderwijs, revalidatieovereenkomsten, THAB in het Waals Gewest, bestrijding van discriminatie, wegcodes, geneeskundige verzorging, afgeleide rechten enzovoort;
- het persoonlijk assistentiebudget (PAB) en persoonsvolgende financiering (PVF);
- de verschillende handicapplannen, het inclusiedecreet enzovoort;
- de ontwikkelingen van de handicapadministraties (groepering van diverse diensten bij de *Dienststelle für selbstbestimmtes Leben*, nieuw beheerscontract AVIQ) enzovoort;
- verschillende voorstellen voor teksten inzake tewerkstelling, geïntegreerde zorg, armoedebestrijding enzovoort;
- uitwisselingen over internationale dossiers die het BDF opvolgt of geïnitieerd heeft: opvolging van de uitvoering van het UNCRPD, commentaar van het BDF op artikel 5 van het CRPD, Europese handicapkaart, Europees Parlement van personen met een handicap, doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, verslag over de artikelen van groep 2 van het herziene Europees Sociaal Handvest, de richtlijn inzake toegankelijkheid van websites, ...

De oprichting van adviesraden in de deelgebieden die er nog niet over beschikken, blijft een belangrijk aandachtspunt voor het BDF. Overleg tussen alle betrokkenen is een echte meerwaarde bij de ontwikkeling van de actie van de overeenkomende uitvoerende macht.

Het BDF blijft erop aandringen dergelijke instanties voor elk bestuursniveau op te richten. In dit verband zullen de formulering van de Belgische verklaring in het kader van de Conferentie van de Staten die partij zijn bij het UNCRPD²³ en de resolutie die aangenomen werd op het Europees Parlement van personen met een handicap²⁴ nuttige hefboomen zijn om de betrokken uitvoerende machten aan te moedigen actie te ondernemen om een effectieve vertegenwoordiging van personen met een handicap te verzekeren.

²² Op 24 maart, 1 september en 1 december 2017. De vergadering van juni moest geannuleerd worden.

²³ Cf. punt 2. b) hierboven

²⁴ Cf. punt 5. d) hierboven

7. Diverse standpunten

Het BDF deelde in overleg met het platform van de adviesraden zijn overwegingen en standpunten over zelfstandige levenskeuze en participatieve inclusie van personen met een handicap in een aantal dossiers:

- 29/01/2017: deelname aan het opstellen van de 'EDF-resolutie over de vertegenwoordiging van personen met een psychosociale handicap en overlevenden van de psychiatrie in de EDF-instanties';
- 07/02/2017: interpellatie van de Europese parlementsleden over de steun voor de richtlijn *European Accessibility Act*;
- 27/02/2017: deelname aan het opstellen van de 'EDF-resolutie zestigste verjaardag van het Verdrag van Rome';
- 08/03/2017: antwoord op de vragenlijst 'Autisme' van de Europese Commissie;
- 14/03/2017: deelname aan het opstellen van de 'EDF-tewerkstellingsresolutie';
- 18/05/2017: deelname aan het opstellen van de 'EDF-verklaring van Madrid';
- 03/07/2017: deelname aan de raadpleging van de Europese Commissie over de Europese sociale pijler;
- 06/07/2017: deelname van het BDF aan het opstellen van het EDF-commentaar over de *General Comment* met betrekking tot artikel 5 van het UNCRPD;
- 05/10/2017: deelname van het BDF aan het opstellen van het EDF-manifest over het stemrecht;
- november 2017: deelname van het EDF aan het opstellen van de EDF-resolutie over de Europese handicapstrategie.

8. Leven van het BDF

Op 1 september 2017 is mevrouw Thérèse Kempeneers-Foulon met pensioen gegaan bij de NVHVG. Bijgevolg trad zij terug als bestuurder bij het BDF. Thérèse ging resoluut voor een sociaal Europa en vervulde het BDF van bij zijn oprichting met enthousiasme. Van 2003 tot 2010 was zij tevens secretaris-generaal van het EDF.

Het BDF heeft dus met veel emotie afscheid genomen van deze grote dame uit de Belgische, Europese en internationale beweging voor personen met een handicap.

Op 30 september 2017 veranderde *Fevlodo* vzw zijn naam in *Doof Vlaanderen*.

9. Communicatie - Sensibilisering

a) Informatie voor het 'grote publiek'

Wat de informatieverstrekking aan het grote publiek betreft, is de BDF-website het belangrijkste communicatiemiddel van het BDF.

In 2017 heeft het BDF 7 *Directo's* gepubliceerd, in een vergelijkbaar tempo als in 2016. De behandelde thema's weerspiegelen correct de verdeling van de inspanningen van het BDF:

- de vooruitgang op het vlak van de richtlijn *European Accessibility Act*²⁵;
- de inwerkingtreding van de richtlijn inzake de toegankelijkheid van de websites van overheidsinstanties²⁶;
- de voorstelling van de Europese pijlers van sociale rechten²⁷;
- de jaarlijkse conferentie van de Staten die partij zijn bij het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, waarop België zich ertoe verbonden heeft adviesraden op te richten²⁸;
- het vrijwillig verslag van België over de uitvoering van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling: personen met een handicap in de steek gelaten²⁹;
- de lancering van de European Mobility Card: het straffe project van het BDF wordt werkelijkheid!³⁰
- de week van de handicap op Europees niveau: tijdens de Europese dagen van de handicap en het Europees Parlement voor personen met een handicap lag de nadruk op stemrecht voor iedereen³¹.

Op de AV van 2016, toen vastgesteld werd dat het werk van de RvB en het secretariaat onvoldoende zichtbaar was, werd de wens uitgesproken regelmatig en gericht informatie over de dagelijkse activiteiten van het BDF te verstrekken aan alle verenigingen van personen met een handicap, maar ook aan de politieke wereld.

Er werd beslist de nieuwsbrieven *Het BDF in actie* via hetzelfde kanaal te verspreiden. Iedere maand wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste acties van het BDF.

²⁵ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_02_25_eaa.html

²⁶ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_05_23_access.html

²⁷ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_07_03_socle.html

²⁸ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_07_12_cosp.html

²⁹ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_07_17_sdgs.html

³⁰ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_10_19_edc.html

³¹ http://bdf.belgium.be/preview/nl/news/2017/2017_12_15_jeph.html

En deze regelmatige informatie heeft zijn vruchten afgeworpen: 2017 werd het jaar van media-aandacht voor het BDF:

- 23 augustus: de voorpagina en een dubbele pagina van Elodie Blogie in de krant *Le Soir*: interview met Gisèle Marlière, Pierre Gyselinck, Daniel Tresegnie, Olivier Magritte en Véronique Duchenne³²
- 23 augustus: radionieuws van 8 uur op *La Première*, RTBF radio (vanaf de 5e minuut)³³
- 23 augustus: radionieuws van 13 uur op *La Première*, RTBF radio: interview met Gisèle Marlière³⁴
- 4 oktober: drie bladzijden van Nicolas Sohy in het tijdschrift *Moustique*: interview met Vincent Snoeck, Nino Peeters en Olivier Magritte over de toegankelijkheid van de openbare infrastructuur voor personen met beperkte mobiliteit³⁵
- 7 oktober: reportage van Olivier Nederlandt voor de uitzending *Transversales* in verband met de tewerkstelling van personen met een handicap: interview met Gisèle Marlière en Daniel Tresegnie³⁶

Enig minpunt is dat Vlaanderen en de Duitstalige Gemeenschap het werk van het BDF nog niet goed lijken te kennen. Wij weten niet waarom, maar denken wel dat het BDF zichtbaarder zal worden in heel België indien er in 2018 verder op regelmatige basis kwaliteitsvolle informatie gegeven wordt.

De nieuwsbrieven *Directo* en *Het BDF in actie* worden naar meer dan 2.000 mensen verstuurd.

Anderzijds krijgen wij dankzij het beheer van het internetplatform een kwantitatief beeld van de evolutie van het aantal bezoeken aan de BDF-website:

³² http://bdf.belgium.be/resource/static/files/import/mi_parours/2017-08-23-le-soir.pdf

³³ http://bdf.belgium.be/resource/static/files/import/mi_parours/2017-08-23-rtbf-le-journal-de-8h.mp3

³⁴ http://bdf.belgium.be/resource/static/files/import/mi_parours/2017-08-23-rtbf-le-journal-de-13h.mp3

³⁵ http://bdf.belgium.be/resource/static/files/import/2017_09_12_bdf_action/2017-10-04-accessibilite-magazine-moustique-interview-p-1-3.pdf

³⁶ <http://bdf.belgium.be/nl/newsletter/het-bdf-in-actie-%E2%80%93-september-2017.html>

BDF							
Land bezoekers	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Franstalig België	1.916	2.189	2.048	1.988	1.794	3.560	2.965
Nederlandstalig België	1.194	1.333	1.858	1.822	2.232	3.593	2.295
Duitstalig België	64	46	50	114	186	156	56
Duitsland	51	49	66	99	121	37	41
Frankrijk	76	128	359	307	283	404	280
Groot-Brittannië	185	133	111	107	266	246	236
Nederland	64	132	437	535	479	821	204
VS	619	993	1.326	1.024	1.206	1.193	730

Deze gegevens geven enkel een beeld van de algemene evolutie van het aantal bezoeken. De zeer sterke stijging in 2016 lijkt uitzonderlijk en wordt gevolgd door een terugkeer naar een 'normale' evolutie in 2017, aangezien de cijfers voor Franstalig en Nederlandstalig België blijven stijgen in vergelijking met de cijfers van vóór 2016.

In Duitstalig België daarentegen werd de website minder geraadpleegd dan vóór 2014. Waarschijnlijk is dat te wijten aan het feit dat het BDF zijn nieuwsbrieven niet in het Duits kan vertalen.

Een ander statistisch gegeven sinds de invoering van de nieuwe versie van de BDF-website is de rubriek 'Inschrijvingen en afmeldingen voor de nieuwsbrief':

	2016	2017
Nieuwe inschrijvingen op de websites	54	100
Afmeldingen voor de websites	4	15

Het aantal inschrijvingen en afmeldingen evolueert dus zeer positief, aangezien het aantal afmeldingen in 2017 vergeleken moet worden met het aantal inschrijvingen in 2016, en niet het percentage afmeldingen met de inschrijvingen per jaar.

Tot slot herinneren we aan de unieke 'business' van het BDF in de informatieve constellatie in België: het behandelt soms zeer technische, moeilijk leesbare en moeilijk te begrijpen informatie, en beïnvloedt vaak zeer juridische dossiers en discussies waarvan de gevolgen voor het dagelijks leven vaak niet onmiddellijk of direct tastbaar, maar wel zeer reëel zijn.

Dé uitdaging voor het BDF bestaat erin op te treden en te reageren in domeinen die anders het exclusieve speelveld van de politici zouden zijn.

b) Informatie voor de leden

Directo en *Het BDF in actie* bereiken uiteraard de BDF-leden, maar ook een veel breder publiek.

Wanneer het BDF alleen zijn leden wil aanspreken, gebruikt het geregeld het deel 'members only' op zijn website. Het maakt er voornamelijk gebruik van om zijn leden te informeren en hun te vragen deel te nemen aan acties die verband houden met de situatie van personen met een handicap op het Europees niveau:

- 29/03/2017: aankondiging van de rondetafelconferentie 'Armoede' in het Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest
- 24/04/2017: het EDF viert zijn 20-jarig bestaan
- 27/04/2017: studienamiddag 'Naar inclusief onderwijs', USL-B en ULB
- 15/05/2017: *INnet Campus*: 'Word student voor een week, Grenade, Lissabon, Antwerpen'
- 17/05/2017: *Special Sports for Special People (3SP)*
- 24/05/2017: multimodaal vervoer – EU-enquête
- 12/06/2017: *Participatiesamenleving*
- 20/07/2017: oproep tot deelname aan het Europees Parlement voor personen met een handicap
- 21/11/2017: internationaal colloquium '*Enfance et polyhandicap*'

Naast internet – dat een snel en toegankelijk informatiekanaal is – zullen de algemene vergaderingen en werkvergaderingen in de loop van het jaar voor de BDF-leden uiteraard de bevoorrechte plaats blijven voor informatie over de actie van het BDF, maar ook voor interactie met het oog op kwaliteitsvoller werk van de instanties en van het secretariaat van het BDF.

8. Conclusie

In 2017 heeft het BDF dus voldaan aan zijn verplichtingen wat de middelen betreft die gebruikt werden om zijn doelstellingen te bereiken. Er zou opgemerkt kunnen worden dat de resultaten onvoldoende zijn, maar het BDF beschikt niet over bruikbare beslissingshefbomen: deze zijn in handen van de regeringen.

Het feit dat het BDF en zijn lidorganisaties regelmatig verwijzen naar de artikelen van het Verdrag, zowel in hun werkwijze als in hun communicatie, draagt echt bij tot de concrete verspreiding van het gedachtegoed van het UNCRPD.

Het BDF doet er alles aan om de beleidsmakers aan te moedigen de aanbevelingen van het Comité voor de rechten van personen met een handicap aan de Belgische Staat doeltreffend op te volgen.

In dit verband is de evaluatie 'halfweg de twee Belgische verslagen' beslist een belangrijk markeerpunt. Het BDF blijft positieve druk uitoefenen op de regeringen van de verschillende deelgebieden van het federale België.

In al zijn politieke ontmoetingen herinnert het BDF eraan een constructieve partner te willen zijn bij het uitstippelen van de beleidslijnen en acties ter bevordering van de zelfbeschikking en inclusie van personen met een handicap en hun gezinnen.

Het hoopt dat België zijn verplichtingen concreet zal nakomen vooraleer het zijn 2e en 3e verslag over de uitvoering van het UNCRPD moet opstellen.

Wij hopen dat er schot in de zaak komt dankzij de verkiezingen van 2018 en 2019, meer bepaald wat de oprichting van adviesraden betreft.

In ieder geval loont het werk op vier niveaus:

1. Het stelt het BDF in staat diepgaand en gecoördineerd te reageren op andere verzoeken met betrekking tot het thema 'mensenrechten'; het wordt geleidelijk aan een gewaardeerde gesprekspartner op nationaal en supranationaal vlak.
2. Het heeft het BDF op internationaal vlak een vorm van erkenning opgeleverd voor aangelegenheden rond handicap: betrokkenheid bij het dossier met betrekking tot de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling, samenwerking met het internationale verenigingsleven, erkenning op het vlak van de VN-instanties die belast zijn met de nationale opvolging van verdragen, contacten met de Raad van Europa, door nationale raden van andere landen gevraagd als voorbeeld van goede praktijken voor de voorbereiding van hun alternatief verslag, ...
3. Het dient als informatiebron voor een bijzonder nuttig argument in contacten met de ministers van de federale regering en deelgebieden.
4. Tot slot wordt de band tussen de BDF-verenigingen bevorderd en worden de verenigingen collectief en individueel sterker in hun dagelijks werk dankzij de onderling bereikte consensus.